

UA-0610
First Year B. Com. Examination
February/March – 2012
Organization & Working of Co-Operatives

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના :

(૧)

<p>નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fillup strictly the details of signs on your answer book.</p> <p>Name of the Examination : F. Y. B. COM.</p> <p>Name of the Subject : ORGANIZATION & WORKING OF CO-OPERATIVES</p> <p>Subject Code No. : 0 6 1 0 Section No. (1, 2,.....): Nil</p>	<p>Seat No. : <input type="text"/><input type="text"/><input type="text"/><input type="text"/><input type="text"/><input type="text"/></p> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 15px; padding: 10px; text-align: center; margin-top: 10px;">Student's Signature</div>
---	--

(૨) પ્રશ્ન નં.-૧ ફરજિયાત છે.

(૩) પ્રશ્નની જમણી બાજુએ દર્શાવેલ અંક પ્રશ્નના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.

૧ નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ ટૂંકમાં આપો :

૧૨

(૧) સહકારની વ્યાખ્યા આપો.

(૨) અમર્યાદિત જવાબદારીવાળી સહકારી મંડળી એટલે શું ?

(૩) ભારતમાં સહકારી ચળવળનો આરંભ કયા વર્ષમાં થયો હતો ?

(૪) સહકારી સભાસદના હક્કો જણાવો.

(૫) સમાજવાદનાં કોઈ પણ ચાર લક્ષણો જણાવો.

(૬) ડેરી સહકારી પ્રવૃત્તિનો વિકાસ કયા દેશોમાં થયો છે ?

૨ સહકારના સિદ્ધાંત તરીકે નીચેના મુદ્દાઓ સમજાવો :

૧૨

(૧) લોકશાહી સંચાલન

(૨) પરસ્પર મદદ

(૩) સ્વૈચ્છિક સભ્યપદ.

અથવા

૨ ભારતમાં સહકારી પ્રવૃત્તિના આયોજનકાળ દરમ્યાન થયેલ વિકાસની સંક્ષિપ્ત રૂપરેખા આપો.

૧૨

૩ મૂડીવાદી અને સહકારી પ્રવૃત્તિ વચ્ચે કઈ બાબતોમાં સમાનતા અને વિભિન્નતા જોવા મળે છે ? ૧૨

અથવા

૩ સહકારી પ્રવૃત્તિ કયા સંજોગોમાં સફળ થઈ શકે ? ૧૨

૪ ભારતની સહકારી પ્રવૃત્તિનું સંક્ષિપ્તમાં મૂલ્યાંકન કરો. ૧૨

અથવા

૪ રાજ્યની મદદ અને સહકારી પ્રવૃત્તિના વિકાસ વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો. ૧૨

૫ ગ્રાહક સહકારી મંડળીના હેતુઓ, મહત્ત્વ, કામગીરી અને મર્યાદાઓ જણાવો. ૧૨

અથવા

૫ ટૂંક નોંધ લખો : ૧૨

- (૧) ગૃહનિર્માણ કરનાર સહકારી મંડળી
- (૨) ખરીદ વેચાણ સહકારી મંડળી.

૬ ટૂંક નોંધ લખો : (કોઈ પણ બે) ૧૦

- (૧) સહકાર સમાનતા
- (૨) સહકારી શિક્ષણ અને તાલીમની પદ્ધતિઓ
- (૩) અમર્યાદિત જવાબદારીવાળી સહકારી મંડળી
- (૪) સહકારી ઓડિટર
- (૫) ભારતની સહકારી પ્રવૃત્તિની લાક્ષણિકતાઓ.

ENGLISH VERSION

Instructions : (1) As per the instruction No. 1 of page No. 1.
(2) Question No. 1 is compulsory.
(3) Figures to the **right** indicate full marks of question.

1 Answer the following questions very briefly : 12

- (i) Give definition of co-operation.
- (ii) What is co-operative society with unlimited liability ?
- (iii) In which year co-operative movement started in India ?
- (iv) State rights of a co-operative member.
- (v) State any four characteristics of socialism.
- (vi) In which countries does the dairy co-operative activity develop ?

- 2** Explain the following points as principles of co-operation : **12**
(i) Democratic administration
(ii) Mutual help
(iii) Voluntary members.

OR

- 2** Give brief outline of development of co-operative activity in India during planning period. **12**
- 3** What is similarity and difference between capitalism and co-operative activity ? **12**

OR

- 3** In which circumstances can the co-operative activity be successful ? **12**
- 4** Briefly evaluate Indian co-operative activity. **12**

OR

- 4** Write detailed note on state aid and development of co-operative activity. **12**
- 5** State objectives, importance, working and limitations of a consumer co-operative society. **12**

OR

- 5** Write notes :
(i) Co-operative sale and purchase society.
(ii) Construction co-operative society.
- 6** Write short notes : (any two) **10**
(i) Equality in co-operation.
(ii) Methods of co-operative education and training.
(iii) Co-operative society with unlimited liability.
(iv) Co-operative auditor.
(v) Characteristics of Indian co-operative activity.